

QK. 531, 16.

B. m. II 6

II c
30

X 1860563

I. N. I. T.
EXERCITATIO PHILOLOGICA
DE
LINGUA HEL-
LENISTICA,

Quam
D. O. M. A.
Sub
PRÆSIDIO

M. S A M U E L M O V I

Colbergâ-Pomer.

Publico placidoq; συμφιλολογούντων Examine
exhibet

PETRUS DUNCKERUS

Stralsund.

A. D. 6. Febr. A. O. R. M. DC. LXI.

In Auditorio Minori

Horis Matutinis.

VVITTEBERGÆ.

Typis JOHANNIS BORCKARDI.

OK 201, 10

Dr. M. H. 631

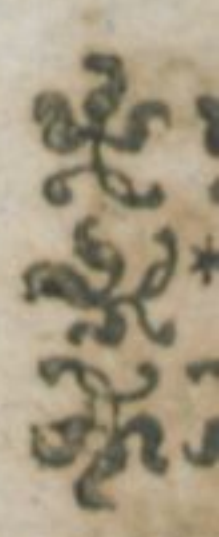
EXERCITATIO THEOLOGICA

LINGUA HEL

LENISICA

IV O M M M O V I

LIBRARIUS

qu
vic
tu
pe
in
&
di
me
ru
G
co

I. N. J. T.

EXERCITATIO PHILOLOGICA

DE

LINGUA HELLENISTICA,

SECTIO PRIOR

De

HELLENISTIS.

§. 1.

Olidæ frugis plena agitatur quæstio de Hellenistarum existentia, nec ad inanem nominis umbram eventulanda suscipitur, ceu alij temerè judicant, qui nullius aut exigui momenti putant, ac tanti non esse, ut tot verba altercantia funditentur ad eam disceptandam examinandamque. Hoc ipsum judicium cum solenne quoq; sit gravioribus Viris; idcirco dimittimus illud intantum, disquisituri saltem de hac ipsâ nobili atque perutili materiâ, salvis interim aliorum opinionibus, in quantum è solis Philologorum scriptis adducenda & deducenda est.

§. 2, Tangenda in antecessum videtur famosa distinctio inter Ἕλληνας & Ἑλληνιστάς, quâ, ceu fundamento superstruitur controversa hæc materia. Quorum illi pagani dicantur; isti nempe Hellenistæ Judæi Græcissantes & Græcis Bibliis ex Ebraico idiomate conversis in Synagogis utentes. Sed discrimen hoc

A 2

per.

perpetuum non est, nullisq; suffultum rationibus. Hoc ut melius investigemus & exploremus per gradus ad verbum ipsum primitivum, à quo cætera derivata sunt, perveniendum. Ελληνιστής deducitur à verbo ἑλληνίζειν. Hoc verbum ἑλληνίζειν à nomine Ἕλλην. Nam qui Ἕλλην est, ἑλληνίζει, qui ἑλληνίζει est ἑλληνιστής. E. qui ἑλληνιστής est secundum Doctores Neotericos, linguâ utitur Hellenisticâ. Et ubivis fere Ἕλλην & ἑλληνιστής Synonymos appellantur, quod clarius patebit ex Ἕλλην^o acceptione tribus modis usitatâ. Ἕλληνες primò nomen est unius & certæ gentis, ut fuit olim cum ita propriè dicebantur, qui Phthiotida Thessaliæ incolebant, nondum communicatâ hac appellatione cæteris Græciæ gentibus. Ut apud Homerum est de his qui sub Achille militabant ad Trojam:

Μυρμίδονες δ' ἑκαλῆτο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἄχαιοι.
Ἕλληνες secundò appellantur generali nomine omnes Græciæ gentes & populi, non solum Æoles, Dores, Jones & Attici, sed etiam Ætoli, Boeoti, Megareses, Arcades, Elei, Cares, Pamphili & cæteri omnes omninò populi, qui ἑλλήνων appellatione olim censebantur, Ἕλληνες tertio vocantur, qui emendatè & sine vitio loquebantur Græcè. Hinc ἑλλήνων γλῶσσα apud Phrynichum pro purissimâ & maximè castigatâ Græcè loquendi ratione, qualis tunc habebatur Atticorum dialectus. Verbum ἑλληνίζειν in hac notione idem quod ὀρθῶς διαλέγεσθαι ut Dicæarchus dixit. Præter has tres τῶν ἑλληνίζειν καὶ τῶν ἑλληνιστῶν notiones non est quærenda alia. Nam quarta non dabitur.

§. 3. Videndum ergò numnè in hac trinâ acceptione, quæ à derivatione & primâ impositione aliena non est, termini controversi Ἕλλην & ἑλληνιστής æquipollentes rectè censeantur, quod singularum acceptionum
intu-

intuitu atq; examine ultrò constabit. Primam quod attinet notionem, quâ imprimis ἑλληνισμῶν proprietate illi soli ἑλληνίζειν dicebantur ac celebrabantur, qui dialecto ἑλλήνων propriè ita dictorum & in Thessaliâ habitantium utebantur: hi promiscuè à scriptoribus Græcis appellatione ἑλλήνων & ἑλληνιστῶν donantur, quod citra neglectum ἀκροβείας, quam curiosè sectantur, fieri nequit. Oportet ergo nos discentes Magistris istis docentibus fidem adhibere, utpote quorum præscripta in addiscendâ literaturâ Græcâ persequi jubemur ac tenemur. Immò Attici inter omnes Græciæ populos ob purissimum emendatissimumq; loquendi Græcè genus gloriosi ac celebres omnem Græcæ eloquutionis ad perfectum excolendæ æmulatorem ἑλληνιστὴν salutarunt. Unde ἑλληνιστῆς & ἀττικιστῆς idem est apud Photium. Quid nos à præscripto imitandi modo detineat? non præsto est quicquam; cum Atticorum dialectum pro norma recte loquendi Græcè cum cæteris Græciæ incolis jure meritòq; venerari debeamus. Hanc imitari contendebant jam olim quicumq; Græcis literis operam dabant, præcipuè qui Rhetores & Oratores evadere satagebant, & hodiernum obligantur quotquot aliquam in dicendo aut scribendo famam apud Græcos Doctores consequi student. Erepto primæ acceptio- nis præsidio, descendimus ad alterum prædictæ vocis significatum, qui magis catholicus & universalior, non certo loco adhærens, quocunq; modo aliquis Græcè sciret, dummodo & intelligeret Græcè loquentes & à Græcis Græcè loquens intelligeretur, satis erat. Inter ipsos etiam Græcos, qui rusticorum more & idiotarum proloqueretur & pronunciaret Græcum sermonem, non minus hac notione generali ἑλληνίζειν putabatur, quam qui sectaretur Aulicorum in loquendo de-

licias & Rhetorum calamistros. Quo posito expirat quoq; distinctionis ratio inter Ἕλληνας & Ἑλληνιστάς. Sic Cares ipsi, quos Homerus βαρβαροφώνους appellat, κακῶς ἑλληνίζοντες & semibarbarè loquentes, ἑλληνίζουσι tamen existimabantur, quia pleraq; Græca mixta loquelæ suæ inferebant. Hellenisticarij quidem ut à Cl. *Salmasio* salutantur in *Comment. de Hellenistica*, item in *Funere lingue Hellenisticae*, in hac acceptione robur quaerunt, sed parum inveniunt. Nam si hæc acceptio titubantes Hellenisticae patronos sublevare apta esset, sequeretur, non eos modo, qui phrasin adhibēt Syriacā & Hebraicam & verba Græca (quo strictissimo significato Hellenisticae in præsentī intelligendi sunt) Hellenistas dicendos; sed generaliter omnes Græcas & barbaras nationes, quæ linguam Græcam didicerint, hac appellatione gravandas esse, modo uterentur Græcis verbis & compositionibus quibuscunq; barbaris. Addemus & ultimam significationem, quæ dextrè exposita pro nostro instituto haut minus militabit. Tertia acceptio primæ affinis est, in quantum ἐν τῷ ὁρθῶς διαλέγεσθαι utraq; convenit, exceptâ saltē terminatione & appropriatione locali, quæ dialecti proprietatem in totum non constituit. Sufficit si utraq; acceptio in conciso & stricto Græcæ dictionis genere amicè conspirat. Si jam Ἕλλην & Ἑλληνιστής ibidem æquipollentes fuerunt! E. & hic, vi consequentiæ ἐν τῷ ὁρθῶς διαλέγεσθαι consistentis.

§. 4. Assertâ modo citatorum terminorum omnimodâ ferè convenientiâ: superest ut per modum qualiscunq; determinationis pauca adjiciamus ceu limitativa, ne *θεσσι* nostræ vis atq; bellum ab adversâ parte indicatur. Observand. ergo (1.) Quod non à nobis impugnetur, an talis differentia inter Ἕλληνας & Ἑλληνιστῶν quandoq; in lectione autorum occurrat, ut Ἕλλην nationis

tionis atq; gentis distinctivus terminus sit; ἑλληνιστῆς
contra loquelæ *καρκατῆρα* designet. Neq; (2.) omne di-
scrimen inter Hellenistam & Hebraistam sublatum cupi-
mus. Multò minus (3.) omnem discretionem inter Ju-
dæos Hellenistas & Hebraistas evertere instituti nostri
est: Sed (4.) deniq; hoc primariò & unicè ferè quæsi-
tum hætenus est: An inter Hellenes & Hellenistas de-
tur distinctio linguæ seu dictionis, quam ex præmissis
in contrarium rationibus destructum ivimus. Hæc e-
nim opinio neq; argumento nititur, quò stare possit,
neq; autoritate se tueri hætenus potuit, sed gravissimis
rationum ponderibus ab adversariorum & contradi-
centium parte obruta interiit.

§. 5. Nunc quærendum & examinandum: an Hel-
lenistarum descriptio vivis quasi coloribus ab eorum au-
toribus & propugnatoribus depicta, omni omninò de-
stituatur talo? Assertio Hellenisticariorum hæc est,
quæ Hellenistarum nomine donandos affirmat omnes
Judæos in varia orbis loca dispersos, sub quocunq; aëre,
& in quocunq; loco consistentes exules, præter solos
Judææ & Hierosolymæ incolas, quos *Hebraistas* censent
nuncupandos, illosq; in Synagogâ Græcam translatio-
nem Bibliorum usurpasse. Enim vero non verisimile
est, nec videtur verum Judæos in Perside & aliis Occi-
dentis partibus genitos & educatos, in quibus nullus
esset apud plebem Græcæ linguæ usus, Græcam loque-
lam in communi sermone adhibuisse. Quod idem est
acsi quis dicat, Judæos hodiè Germanos, Lusitanos &
Italos linguæ Gallicæ usum habere promiscuum, quia
frequentatur hæc lingua in aulis principum Germaniæ,
Italiæ & Hispaniæ, & à peritis linguarum, qui in illis lo-
cis versantur, etiam solet usurpari. Contrarium ex
scripturâ firmatur, quia Actorum Hellenistæ Hieroso-
lymi-

lymitani fuere vel incolatu vel origine. Satis est incolatu fuisse tales. Cum enim eos origine velint esse Judæos, si ad originem accedat incolatus, nihil illis deesse potest, quominus puri puti & germani habeantur Judæi, ac proinde etiam Hebraistæ, si Hebraistæ dicebantur propriè, qui in patriâ suâ habitabant. E. & hac etiam parte Hellenistarum & Hebraistarum appellatio in eandem personam congruit. Imo concedimus & nos Hellenistas fuisse Judæos, sed religione, ad quam accesserant per profelytismum. Porro: An Judæi aliqui originarij Biblia Græcè ex septuaginta interpretum editione legere soliti sint in Synagogis, disquirendum; quod tamen ex defectu testimonij à venerandâ Antiquitate posteris relictum verius destruitur quam adstruitur. Et ne verbis desit testimonium, prodeat in rei fidem antiquariorum scriptor venerabilis *Epiphanius* sequenti modo verba faciens: Nazaræi ex Judæis Christiani fuere, qui & legem observarunt. Cum ad legis ceremonias adjunxissent doctrinam ac fidem hoc etiam ex Judaismo retinuerunt, ut Græcâ linguâ in sacris suis non uterentur, quantumvis eâ linguâ conscriptum esset Novum Christi Testamentum, cujus fidem amplexi fuerant. Ulterius dicit, eos universam scripturam sacram Hebraicè legisse. Nec *Epiphanius* locus accipiendus de solis Judæis Judæam incolentibus. Nam de omnibus intelligit, quia tunc temporis omnes erant exules sine urbe, sine templo, & extra Judæam ipsam omnes extorres. Et de nihilo proinde est differentia illa Judæorum exulum, quibus ἑλληνιστῶν nomen proprium assignant, & non exulum, qui Judæam inhabitarunt, quippe quæ nulla *Epiphanius* seculo fuit. Si quisquam Judæorum Græcas scripturas frequentavit, de illis id maxime verum, qui in Græciâ nati Græcæ linguæ usum cum lacte

lactē imbibērunt. Nec tamen magis verisimile Græcos Judæos Græcæ linguæ usum in Synagogâ adhibuisse & Græcorum Bibliorum translationem celebrasse, cum scripturas legerent, quam nunc est verum de Judæis Germanis, Italis & Lusitanis. Ut enim isti, quamvis eorum locorum, in quibus nati & educati sunt, loquelâ imbuti habeantur, non ideò Germanicè aut Italicè aut Lusitanicè versa Biblia in Synagogis prælegunt, sed pura pura Hebraica, quæ & pueris suis discipulis insinuant. Si qui Judæi usi sunt versione Bibliorum Græcanicâ à 70. Senioribus proditâ, docemus non origine illos fuisse Judæos, sed progeniem Græcorum profelytorū, qui non minus Judæi vocabantur ob religionem. Quo de videatur *Tacitus Annali secundo* ubi actum ait tam de Ægyptiacis, quam de Judaicis sacris pellendis.

§. 6. Deniq; nec septuaginta interpretes jure Hellenistæ vocantur. Non certè hoc nomen sibi vindicare possunt, si vera est Hellenistarum definitio, quam posuerunt. Eos nempe sic dictos ex Judæis, qui extra Judæam habitarent in exilio sive diasporâ, & qui in Synagogis uterentur Bibliis Græcè versis. Neutrum 70. illis Senioribus convenire, certum est ex præcedentibus, & porrò liquidò indè liquet, quod omnes Judæi exules ita vocarentur Hellenistæ. Omnes autem exules existimandi, præter illos, qui Judæam inhabitabant. At in his Judææ incolis Septuaginta interpretes, qui Hierosolymitani fuere E. non ἑλληνιστῶν censendi. Aut si Hellenistæ, ea, quæ ab Hellenistarum autoribus adducitur definitio duabus partibus constans, utrâq; parte falsa deprehenditur. Nam & nullas Græcas scripturas in suis Synagogis celebrarunt tales Hellenistæ, & in Judæâ ipsiq; adeo Hierosolymis habitabant. Quid ergo indè colligimus? Non fuisse Hellenistas 70. interpretes.

B

Secl.

SECTIO POSTERIOR

De

HELLENISTICA LINGUA.

§. 1. Expedivimus hucusq; unum alterumve, partim de Hellenistarum existentia; partim de eorum descriptione, hujusq; ad Judæos originarios exules, & Græcè Hebraicèq; scientes, nec non ad 70. interpretes factâ applicatione, additâ simul brevissimâ inquisitione, num jure decantatum nomen iisdem ab interpretibus impositum fuerit nec ne? Restat ut porro disputemus & quæramus, cum ex parte probatum fuerit, nullos unquam tales Judæos hoc nomine dictos fuisse: an etiam Hellenistica dialectus horum propria, unquam existerit? Multi supersunt hodiernum adhuc, & fuisse quam plures olim quoq; perhibent materiæ hujus amantes, qui Hellenistarum patrocinium masculè suscepêrunt: quibus verò rationibus ac demonstrationibus ejusmodi propugnatores instructi, nostrum non est curiosè quætere & disceptare, cum tantæ autoritatis atq; magni nominis sint, ut iis, salvâ observantiæ & pietatis contestandæ teneritate, refragari non valeam. Sed discedere tantum non nihil volo ab aliis, citra tamen contradicendi animum, non contemnendi judicij viros præeuntes sequutus. Sciendum a. est, nominis controversiam hic â nobis non moveri, quasi parum propriè vocetur illa Hellenistica, quæ aliter nuncupanda sit, de re ipsâ quærimus, an fuerit? hoc est an dialectus Græca hujusmodi veteribus nota olim fuerit, quæ verbis Græcis contexuerit orationem Hebraicam.

§. 2. Nullus autor meliorum & vetustiorum meminit plurium dialectorum, quam quatuor expunctâ ex hoc manipulo eâ ipsâ, quæ κοινή vocatur. *Strabo lib. 8.*

qua-

quatuor per omnem Græciam dialectos viguisse, nec
plures tunc notas fuisse, aut ab antiquitate traditas scri-
bit. Plures ibidem in Græciâ non fuisse nationes tra-
dit, sed antiquitas totidem tantum, quot eo tempore
cognitæ essent dialecti, nempe quatuor. Nationes fue-
runt sequentes: Æoles, Dores, Attici & Jones. To-
tidem ab his dialecti proditæ. Postea plures gentes in
Græciam se effundebant, non plures tamen dialecti fa-
ctæ; sed ex earum mixturâ temperatæ aliquot, perinde
ut magis aut minus ad aliquam earum primogeniarum
quatuor accederent, ita nomen ejus, ex quâ plus acce-
perant, mutuabantur. Conf. *Isidorum lib. IX. Cap. 6.*
Plutarch, in Tractatu de dialectis Homeri non plures re-
censentem. *Apollonius Dyscolus*, qui sub Marco Anto-
nio vixit, quatuor tantum commendat, qui librum de
his composuerat, teste *Suidâ*. Is equidem κοινῆς me-
minit, non tamen tanquam dialecti, sed ut linguæ, quæ
apud omnes promiscuè, & præcipuè apud eos, qui scri-
bebant, in usu erat. Fuit & olim ἑλληνική ex mente
nonnullorum, in numero ac censu dialectorum Græca-
rum τῶν ἑλλήνων propria, quamdiu Ἕλληνες dicebantur,
qui Thessaliam & Mæcedoniam tenebant. Ubi com-
municari hoc nomen cœpit omnibus Græciæ populis,
definitione dialecti excidit, communisq; facta, non jam
ut ante unius generis peculiaris. Tum maximè demum
τῆς κοινῆς appellationem accepit, ubi cæteræ dialecti
abolitæ sunt. Ubi sexta est ἑλληνιστική?

§. 3. Dispiciamus itaq; de nomine primum, an
Hellenisticæ nomen conveniat ei phrasi, quæ verbis Græ-
cis Hebræos concipit intellectus. Ita ajunt, qui pro
stylo Hellenistico acriter decertant. Translatio vel
scriptio Græcis verbis contexta, & Syriacâ aut Hebraicâ
phrasi expressa, Hellenistica juxta hypotheses eorum
aptè

aptè & convenienter vocatur. Verum enim verò hanc compositionem & commixtionem ex Græcis verbis & Hebraicâ phrasin non potest denotare Hellenisticæ vox sola. Nomen Hellenisticæ inadæquatum saltem est, æstimatum ex solis verbis, ad quod tamen dandum, utrumq; tum verba tum phrasin, quod suum est, conferant. Neutrum seorsim spectatum per se prævalere debet ad tale nomen Græcis scripturis faciendum. Nam propter verba si seorsim spectemus, cum Græca sint, Ἑλληνικὴ indè, non ἑλληνιστικὴ vocari debet. Si phrasin consideremus, quæ Hebraica est, jam non Hellenisticæ, nec Hellenicæ appellatio ob phrasin ei competeret, sed Hebraicæ vel Hebraisticæ, nomine ergo composito GræcoHebraica salutanda foret.

§. 4. Deindè etiam in quæstione est: an Hellenisticâ dialecto scriptum fuerit N. ac V. T? Sed cum hæc ab illâ, quæ θ. præced. expedita est, pendeat, priorè declaratâ posterior solvitur. Nam si constat, nullam extitisse Hellenisticam dialectum, constabit etiam eâ linguâ, quæ nulla unquam fuit, non fuisse conscripta Biblia Sacra. Hoc utiq; ad rem quoq; pertinet, non ad meram appellationem. Et plurimum præterea refert eam de medio tolli dialectum, ex quâ tot falsarum & infrunitarum expositionum in N. T. seges enata sit. Notari hic volo, quod lingua, quâ verbum DEI proponitur, sit vel ἀρχέτυπον & primogenia & originaria; vel ἔκτυπον & orta seu derivata, in quam translatus est textus primogenius. Illam quod attinet, tenendum est, in T. V. potissimum esse Hebræam. Dico potissimum propter particulas nonnullas & voces quasdam & idiotismos aliarum linguarum alicubi occurrentes. Observarunt enim hæctenus Critici non tantum Chaldaica & Arabica, quædam, sed etiam voces Ægyptiacas, Græcas, Persicæ.

Perficias in codice V. T. repertas esse, de quibus consu-
lendus *Summè Reverendus DN. D. Calovius, Patronus*
atq; Præceptor noster maximus Tom. I. in A. C. p. 317. 321.
Quæ lingua V. T. originaria nobis in præsentî contro-
versa non est; quæstio saltem de translatiçia linguâ in-
stituitur, ut potè de versione 70. interpretum. Istam ve-
rò N. T. linguam eamq; primogeniam & ἀρχέτυπον unicè
Græcam esse omninò fatemur. Excipiunt quidem non-
nulli Evangelium Matthæi & Epistolam ad Hebræos non
Græcè sed Hebraicè in originali, & Evangelium Marcæ
Latinè primum scriptum esse, sed quod hæc sententia
indubitatè fidei non sit, probarunt abundè *Venerandus*
Dn. D. Waltberus in Offic. Bibl. p. 66. & Gravissimus Theo-
logus Dn. D. Calovius Tom. I. in A. C. p. 439. & in Proleg.
Inst. Theol. p. 74. De qualitate linguæ utriusq; fæderis
quæritur, sed diversimodè. Quod concernit linguam
V. T. non ἀρχέτυπον, sed ἑκτυπον septuaginta viralem ver-
sionem sub examen revocamus. Et quæstio est hac vi-
ce, quod nomen versionî Græcæ septuaginta interpre-
tum esse debeat? Ad quam præviâ Antiquitate respon-
demus, eam dicendam esse Græcam, uti omnes anti-
qui auctores Græci ἐλληνικὴν ac ἐλληνίδα appellunt, Latini
eam Græcam, licet Hebraicis intertextam. Aquâ lo-
quendi formulâ antiquissimâ juxta ac verissimâ ne
latum uguem, imprimis nullâ imperante necessitate,
recedo. Nam 70. interpretes Græcè peritissimos fu-
isse non potest negari. Et quamvis demus, non Demo-
sthenicè scriptam esse versionem Bibliorum, non ta-
men indè sequitur: Si non Demosthenico E. Helleni-
stico stylo fuit elucubrata. Nec sanè debuerunt, imo
nec fortassè potuerunt 70. editores versionem suam De-
mosthenico nitore elaborare, cum nec tempore qui-
dem Demosthenis omnes autores Attici & Oratores

scripserint Demosthenicè, quia nec Demosthenicum
genium habuerunt. Lysias & ipse Atticus, Atticè qui-
dem peroravit, sed non Demosthenicè. Alia Platonis
elocutio, alia Aristotelis fuit. Nec unus aut alter Græ-
ciæ Rhetor universis populis Græcè loquentibus idiq-
uissimos suos, formulasq; loquendi præscribere, aut pro
prætoriâ quadam autoritate potest obtrudere, qui licet
forte tam nitidè & eleganter haut loquantur, puritatis
tamen laude protinus non excidant. Et si dicendum,
quæ causa fuerit, cur 70. interpretes in componendâ ver-
sione modum loquendi acroamaticum Demosthenis
non imitati fuerint; videtur hæc subfuisse ratio, quod
verbum verbo in pluribus reddere curaverint, alias lon-
gè ut ita dicam, *Graciorum* & ab omnibus Hebraïsmis
immunem potuissent reddere translationem. Hebraï-
ismi enim imprimis phrasæ & voces compositas con-
cernentes non aliunde exorti sunt quam à vertendi mo-
do, qui se verbis alligat: qui sensu exprimere non con-
tentus, etiam vim ipsam vocabulorum repræsentare sa-
tagit. Et cum Hebraïcos loquendi modos inseruere,
non ex Græcâ copiâ, quâ abundabant, eos hauserunt,
sed ex textu Hebraïco, cui nimis se in vertendo adstrin-
gebant, sumserunt.

§. 5. Nunc porrò de linguæ qualitate & indole lin-
guæ originalis N. T. agendum. Dubitatum à multis
valdè hactenus fuit, an purè Græca sit, an verò Helleni-
stica seu mixta, & ut quidem loquuntur, Hebræo-Græ-
ca. Prius asseruit olim *B. Wilhelmus Lyserus* l. m. i-
dem quoq; propugnabat *Sebastianus Pfochenius* in
Diatrise suâ de Lingua Græcâ N. T. Puritate. Novissi-
mè a. id demonstravit per totum N. T. in No-
tis suis *B. Erasmus Smidius*. Quæritur autem hac vice
An stilus N. T. sit verè Græcus, nec ab aliorum Græcorum
He-

*Homeri, Demosthenis &c. stilo alienus ob inspersos, ut vulgò putant, hincindè Hebraismos? Ubi ante omnia status controversiæ ritè formandus. Non quæritur primò, an inter stylum Græcum N. T. & profanorum scriptorum omnimoda detur convenientia; sed an qualiscunq; saltem. Hinc concedimus ultrò totam dictionis indolem faciemq; stili, ac totum corpus orationis N. T. esse separatissimum à Græcitate in profanis autoribus usitatâ. Cujus diversitatis atq; differentiæ intuitu non inconvenienter stylum *Biblicum* aut *ideam sacram* appellitare quidem volunt: sed secundò hoc quæsti nostri primarium & palmarium est: An concessa modo distinctissima utriusq; stili prædicti ratio ex Hebraïsmis multâ farragine occurrentibus, uti communiter opinantur, resultet necne? Ad quod respondemus intrepidè negando assertos hætenus Hebraïsmos tam verbis quam dictionibus intertextos. Purissimè e. fontem N. T. fluere, masculus evicit labor Claris. quem diximus, Smidij & evincet aliorum præterea, nihil ut ejus controversiæ amplius restet. Neq; enim satis existimo negasse hæc & illa, nisi ita etiam habere rem demonstretur.*

Ad
DISPUTATIONIS
PRÆSTANTISSIMUM
RESPONDENTEM.

Fungere quas intras partes; non parva voluntas:
Exercet magnos illa palaestra viros.
Nec remerè est, puro manantes nectare fontes
Et proprijs claros afferuisse vijs.
Atq; aliena sacrò qvi promere se putet ore,
Frustrà est, & metis excidit ille suis.

Hos

AK 110 30

Hos scopulos inter syrtesq; & saxa maligna
Sic veberis, felix ut tibi cymba volet.
Et felix semper, semperq; integra volabit,
Quæ sapiens Scyllas nescit adire novas.

Johannes Ericus Ostermannus
P. P.

Symbolum

Sinceri affectus & quadrati animi,
VIRO-JUVENI

Perquam Eximio Dn. **DISPUTATURO**;
Amico atq; Conterraneo suo multum
colendo dilectoq; defert:

Purus uterq; fluit gemini fons foederis: Ergo
Sartago temerè fingitur esse styli.

Spiritus ipse DEI scripturæ creditur autor,
Qui simili modo labis & autor erit.

Hoc fidei teneræ non est conforme fateri:

Nam mens sancta DEUS, sanctaq; Verba cluent.

Quæ dum perpendis studio, *Dunckere polite*,
Ingenij vires prodis abundè Tuas.

Gratulor ex animo, profint conamina! restant
Indè Magisterijserta ferenda Tibi.

M. SAMUEL MOVIUS Disput. Præses.

Arduos volvens animo labores
Prodit in scenam comitante doctâ
Virginum turbâ, benè differenti
Plaudit Apollo.

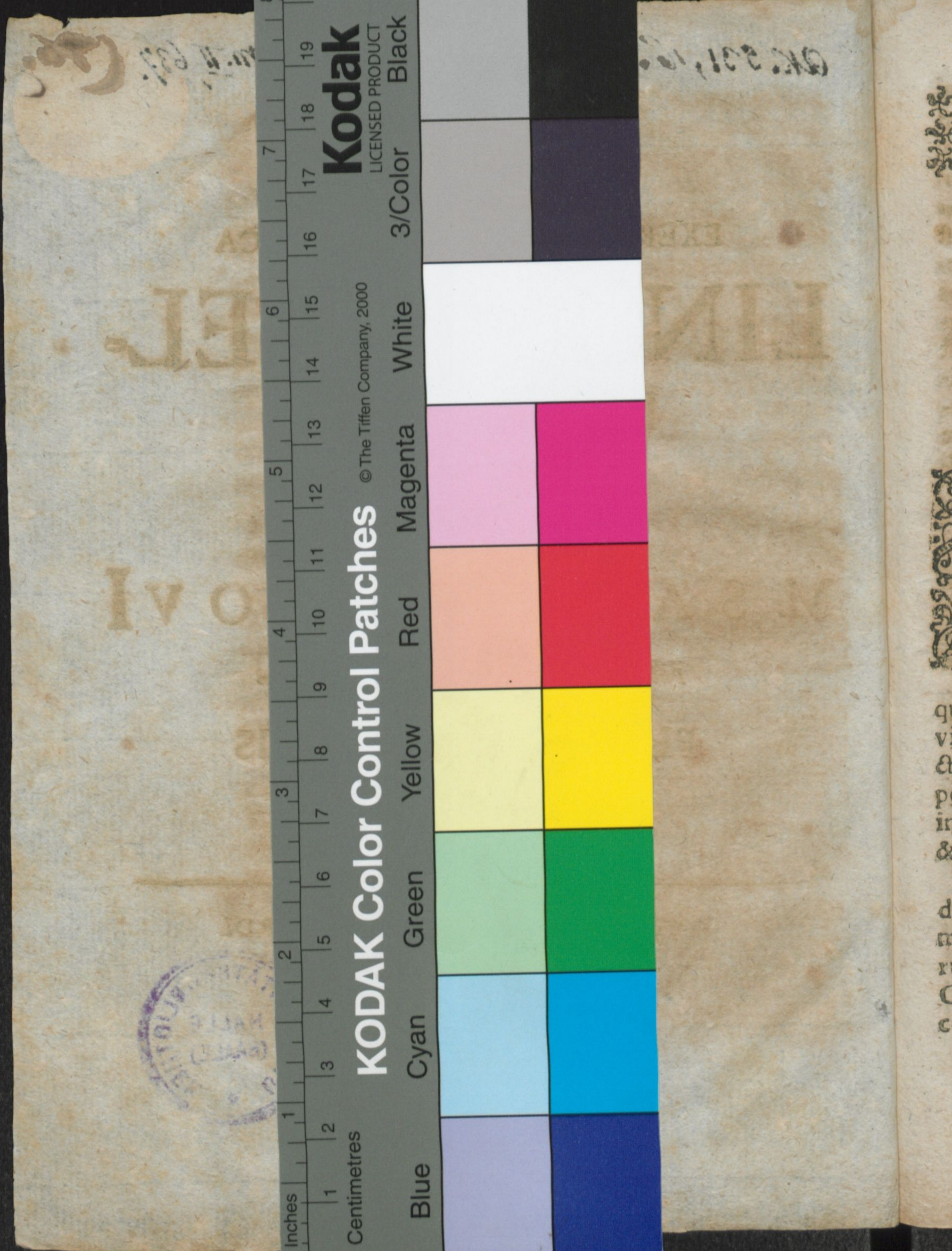
Pergito, fidus mihi qui sodalis,
Scandere excelsas Heliconis arces:
Perfer, obdura, didicisse claras
Proderit artes.

Strenuas Phæbus, mihi crede, multo
Fœnore & donis operas repondet.
Fiat & voto DOMINUS benignas
Porrigat aures!

Joan. Joachimus Burgmann.

VOT
ur

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Kodak
LICENSED PRODUCT
Black

© The Tiffen Company, 2000

KODAK Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

